

ДӘРІГЕРЛІК-ЕҢБЕКТІК САРАПТАМА

Нормативтік-құқықтық база

Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы

Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі N 193-IV Кодексі

12-тарау. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ САЛАСЫНДАҒЫ САРАПТАМА ТҮРЛЕРІ

57-бап. Денсаулық сақтау саласындағы сараптама

Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау саласындағы сараптаманың мынадай түрлері:

- 1) медициналық қызметтер көрсету сапасына сараптама;
- 2) **еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама;**
- 3) әскери-дәрігерлік сараптама;
- 4) сот-медициналық, сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптамалар;
- 5) санитариялық-эпидемиологиялық сараптама;
- 6) дәрілік заттарға, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техникаға сараптама;
- 7) ғылыми-медициналық сараптама;
- 8) аурудың қызметкердің еңбек (қызметтік) міндеттерін орындауымен байланысына сараптама жүзеге асырылады.

«Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын беру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік қорғау министрінің 2015 жылғы 31 наурызындағы №183 бұйрығы

Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

- 1) еңбекке уақытша жарамсыздық - адам организмінің сырқаттанумен немесе жарақаттанумен негізделетін жай-күйі, мұндай кезде функциялардың бұзылуы еңбекке жарамдылығын қалпына келтіру немесе мүгедектікті белгілеу үшін қажетті уақыт бойы кәсіптік еңбекті орындаудың мүмкін болмауымен ілесе жүреді;
- 2) еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасы - мақсаты жеке адамның еңбекке жарамсыздығын және оның сырқаттану кезеңінде еңбек міндеттерін орындаудан уақытша босатылуын ресми тану болып табылатын денсаулық саласындағы сараптаманың түрі;

- 3) медициналық-әлеуметтік сараптама (бұдан әрі - МӘС) - оңалтуды қоса алғанда, организм функциясының тұрақты бұзылуынан туындаған тіршілік-тынысының шектелуін бағалау негізінде куәландырылатын адамның әлеуметтік қорғау шараларына қажеттіліктерін айқындау;
- 4) дәрігерлік-консультациялық комиссия (бұдан әрі - ДКК) - медициналық ұйым ұйымдастыратын комиссия;
- 5) еңбекке уақытша жарамсыздық парағы - еңбекке уақытша жарамсыздықты куәландыратын және жұмыстан уақытша босатуға және еңбекке уақытша жарамсыздығы бойынша жәрдемақы алуға құқығын растайтын құжат;
- 6) еңбекке уақытша жарамсыздық анықтамасы - жәрдемақы алмай жұмыстан (оқудан) босату үшін негіз болып табылатын, денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган бекіткен нысандар бойынша еңбекке жарамсыздық фактісін куәландыратын құжат.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы мына жағдайларда:

- 1) жіті немесе созылмалы аурулар асқынған;
- 2) еңбекке жарамдылығын уақытша жоғалтуға байланысты жарақаттанған және уланған;
- 3) жүктілікті жасанды үзген;
- 4) науқас балаға күтім жасаған;
- 5) жүкті болған және босанған;
- 6) жаңа туған ұл/қыз баланы асырап алған;
- 7) санаторийлік-курорттық ұйымдарда толық емделген;
- 8) карантин;
- 9) протездеген кезде беріледі.

Еңбекке уақытша жарамсыздық анықтамасы мына жағдайларда:

- 1) ауырған, жарақаттанған және уланған;
- 2) алкогольге немесе есірткіге мас күйінде жарақаттанған, сондай-ақ алкогольге немесе есірткіге жіті уыттанған;
- 3) өзге бұзылулармен және аурулармен асқынбаған созылмалы алкогольизмді, нашақорлықты емдеген;
- 4) науқас балаға күтім жасаған;
- 5) инвазивтік тексеру әдістерін жүргізу кезеңінде консультациялық-диагностикалық ұйымдарда зерттеп-қараудан өткен;
- 6) жүктілікті жасанды үзген;
- 7) жүкті болған және босанған;
- 8) жаңа туған ұл/қыз баланы асырап алған;
- 9) санаторийлік-курорттық ұйымдарда толық емделген;
- 10) карантин;
- 11) протездеген кезде береді;
- 12) ауысымның соңына дейін еңбекке жарамсыз болған кезде кәсіпорындардың және ұйымдардың медициналық пункттерінің медицина қызметкерлері береді.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын:

- 1) мемлекеттік және жеке меншік нысанындағы медициналық ұйымдардың, сондай-ақ жеке медициналық практикамен айналысатын дәрігерлер (бұдан әрі - денсаулық сақтау субъектілері) өздерінде еңбекке уақытша жарамсыздықты сараптау жүргізуді қамтитын медициналық қызметтің түрін жүзеге асыруға лицензиясы болған жағдайда береді;
- 2) ауылдық жерде дәрігер болмаған жағдайда еңбекке уақытша жарамсыздық парағы мен анықтамасын фельдшердің беруіне рұқсат беріледі.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы:

- 1) еңбекке уақытша жарамсыздық белгілері анықталмаған жағдайда медициналық ұйымға медициналық көмек сұрап, өтініш білдірген;
- 2) әскери басқару органдарының жолдамасы бойынша медициналық куәландырудан, медициналық тексеруден өтетін немесе емделетін;
- 3) қамаудағы немесе әкімшілік қамаудағы;
- 4) амбулаториялық-емханалық жағдайларда әртүрлі ем-шаралар мен манипуляциялар қабылдайтын, тексеруден өтетін, асқынудан (нашарлаудан) тыс созылмалы аурулары бар адамдарға берілмейді. Көрсетілген жағдайларда амбулаториялық (стационарлық) науқастың медициналық картасынан көшірме беріледі.

Мынадай медициналық ұйымдарда:

- 1) қан қызметі саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдарда;
- 2) сот медицинасы саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдарда;
- 3) травматологиялық пункттерде және стационарлық көмек көрсететін медициналық ұйымдардың қабылдау бөлімшелерінде;
- 4) санаторийлік-курорттық ұйымдарда;
- 5) апаттар медицинасы ұйымдарында;
- 6) саламатты өмір салтын қалыптастыру және құнарлы тамақтану саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдардың саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдарда;
- 7) дәрігерлік-дене шынықтыру диспансерлерінде;
- 8) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы қызметті жүзеге асыратын ұйымдарда;
- 9) жедел медициналық көмек ұйымдарында еңбекке уақытша жарамсыздық парағы берілмейді.

Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама жүргізу, еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын беру тәртібі

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы және анықтамасы жеке басын куәландыратын құжатын, 16 жасқа дейінгі балалар туу туралы куәлігін ұсынған кезде беріледі.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын беруді және ұзартуды медицина қызметкері адамды тексеріп-қарағаннан және науқастың амбулаториялық (стационарлық) медициналық картасына оны жұмыстан уақытша босату қажеттігін негіздейтін денсаулық жағдайы туралы деректерді жазғаннан кейін жүзеге асырады.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы мен анықтамасы еңбекке уақытша жарамсыздығы белгіленген күнінен бастап мереке және демалыс күндерін қоса алғанда, еңбекке жарамдылығын қалпына келтірудің бүкіл кезеңі бойына беріледі.

Аурулар мен жарақаттар кезінде еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын медицина қызметкері күнтізбелік үш күнге (халықтың тұмаумен қатты сырқаттанушылығы кезеңінде алты күнге дейін) және жалпы ұзақтығы күнтізбелік алты күннен аспайтын мерзімге жеке өзі және бір мезгілде береді.

Еңбекке уақытша жарамсыздық парағы мен анықтамасын алты күннен артық ұзарту медициналық ұйымның бөлімше меңгерушісімен бірлесіп, жалпы ұзақтығы күнтізбелік жиырма күннен аспайтын мерзімге жүргізіледі. Еңбекке уақытша жарамсыздық парағынан көрсетілген мерзімнен артық ұзарту ДКК-ның қорытындысы бойынша жүргізіледі.

Жеке медициналық практикамен айналысатын жеке тұлғалар еңбекке уақытша жарамсыздық парағын және анықтамасын күнтізбелік алты күннен аспайтын мерзімге береді.

Жұмыс (ауысым, оқу) уақыты аяқталғаннан кейін медициналық көмекке өтініш білдірген адамдарға еңбекке уақытша жарамсыздық парағында және анықтамасында келесі күннен бастап жұмыстан босату күні көрсетіледі.